Valtuustoaloite kaavaprosessin keskeyttämiseksi ja lopettamiseksi pumppuvoimalta / Alatalo Paula ym.

KH 22.6.2026 § 219
345/10.02.02/2025

Kaupunginvaltuusto päätti 28.10.2025 § 130 palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Valtuustoaloite on **liitteenä 1**.

Kaupunginhallitus on aikaisemmassa käsittelyssään päättänyt ja esittänyt edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaavasuunnittelua ja niiden valmistelua jatketaan Elinvoimalautakunnan päätösten ja niiden mukaan solmittujen kaavoitussopimusten mukaisesti, EL 14.03.2024 § 31, EL 13.06.2024 § 72 ja EL 11.09.2024 § 100.

Kaupunginhallitus on aikaisemmassa käsittelyssään päättänyt esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuustoaloite katsotaan selvitetyksi ja aloite loppuun käsitellyksi.

Kaupunginvaltuusto on tehnyt periaatepäätöksen 3.2.2026 § 11 koskien pumppuvoimalaitoksia ja vastaavia vesivarastoja. Periaatepäätöksen mukaisesti kielletään pumppuvoimalaitosten ja vastaavien vesivarstojen rakentaminen Kemijärven kaupungin alueelle.

Valmistelija — Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236

Esittelijä — Kaupunginjohtaja Solatie Dina Kemijärvi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle valtuuston 3.2.2026 § 11 päätökseen perustuen, että valtuustoaloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kari-Antti Virkkula esitti, että asia laitetaan uudelleen valmisteluun. Uudelleen valmistelussa käydään neuvottelut yhtiöiden kanssa kaavoitussopimuksen purkamisesta yhteisymmärryksessä ja selvitetään mahdolliset kustannukset. Juhana Kelloniemi kannatti Virkkulan esitystä.

Koska oli tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, totesi puheenjohtaja tarpeen äänestää. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysmenettelyesityksen: Ne, jotka ovat asian asiallisen käsittelyn jatkamisen kannalla, vastaavat JAA kädennostolla ja ne, jotka ovat uudelleen valmisteluesityksen kannalla, vastaavat EI kädennostolla. Äänestysmenettelyesitys hyväksyttiin.

JAA-äänet: Heikki Nivala, Riitta Savukoski, Jarkko Kotilaine, Anita Ruokamo

EI-äänet: Senni Raimosvuo, Juhana Kelloniemi, Kari-Antti Virkkula

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuuston 3.2.2026 § 11 päätökseen perustuen, että valtuustoaloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

KV 28.10.2025 § 130

Liitteenä 1 valtuustoaloite ja **liitteenä 2** seitsemän valtuutetun 3.10.2025 pyyntö valtuustonkokouksen pitämisestä.

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuustoaloite katsotaan selvitetyksi ja aloite loppuun käsitellyksi. Lisäksi kaupunginhallitus esittää, että valtuusto toteaa valtuustoaloitteen käsitellyn 3.10.2025 esitetyn valtuustonkokouksen pitämistä koskevan pyynnön mukaisesti.

Päätös

Paula Alatalo esitti, että asia palautetaan uuteen valmisteluun. Alatalon esitystä kannattivat Tarja Kaisanlahti, Veikko Niemelä ja Sari Leinonen.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta oli tehty kannatettu esitys asian uudelleen valmisteluun palauttamiseksi, asia on ratkaistava äänestyksellä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyä, vastaavat JAA ja ne jotka ovat uuteen valmisteluun palauttamisen kannalla, vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 10 JAA-ääntä ja 17 EI-ääntä, joten asia palautettiin uudelleen valmisteluun (äänestyspöytäkirja liitteenä).

Tiedoksi Alatalo ym.
Niemelä ym.

KH 20.10.2025 § 371

Valtuustoaloitteessa esitettyjen kaavoitussopimusten päättäminen kaupungin yksipuolisella ja toisen sopimusosapuolen, kaupungin päätöksellä, vailla irtisanomisperustetta olisi erikoinen toimenpide Suomalaisessa oikeusvaltiossa. Sopimusten irtisanomispäätös tai kaavaprosessin keskeyttäminen olisi myös vahingollinen Kemijärven kaupungin maineelle ja yleiselle luottamukselle sekä vaikeuttasi ja toisi todennäköisesti mukanaan myös uusia sekä perusteettomia irtisanomispäätöksiä ilman todellisia perusteita. Myönteisellä päätöksellä käsiteltävään valtuustoaloitteeseen luotaisiin myös hyväksytty käyttymismekanismi, mikä on vastoin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja yleisesti hyväksyttyä luottamusperiaatetta.

Lähtökohtana sopimuksissa on yksityisautonomia, eli oikeusvaltiossa kaikille oikeustoimikelpoisille ihmisille ja oikeuskelpoisille yhteisöille kuuluva vapaus velvoittautua sekä ”lat. pacta sunt servanda” eli sopimuksista on pidettävä kiinni ja sopimuksen sitovuus osapuolia kohtaan on lähtökohtaisesti koskematon.

Sopimusoikeudesta yleensä. Sopimusoikeuden kohteena ovat sopimukset, joiden osapuolina voivat olla yksityishenkilöt, yritykset, kunnatkin, valtio ja muut julkisyhteisöt. Julkisyhteisöjen sopimusvapaus on kapeampi kuin yksityisten. Etenkin kilpailuttamista koskevat lait ja määräykset vaikuttavat sopimiseen. Sopimusoikeuteen kuuluu myös yleisiä periaatteita, joista eräät ilmenevät lainsäädännöstä, mutta toiset eivät. Eräistä sopimustyypeistä on erikoislainsäädäntöä, kuten kiinteistön kaupasta (määrämuotoinen oikeustoimi / sopimus).

Sopimuksen solmimisesta säädetään yleisesti oikeustoimilaissa (laki varallisuusoikeudellisista oikeustoimista). Sopimus syntyy, kun on annettu tarjous tai pyyntö ja siihen on saatu hyväksyvä ja olennaisilta osiltaan tarjousta tai pyyntöä vastaava vastaus.

Sopimusta ei saa purkaa ilman perusteltua aihetta, sillä seurauksena voi olla vahingonkorvausvelvollisuus.

Perusteltu aihe sopimuksen purkamiseen voi olla suorituksen mahdottomuus, kuten force majeure eli voittamaton este, mutta ei henkilökohtainen tai yleinen mielipide.

Valtuustoaloite **liitteenä 1.**

Seitsemän valtuutettua on 3.10.2025 jättänyt **liitteenä 2** olevan pyynnön valtuuston kokouksen pitämiseksi ko. valtuustoaloitteen käsittelemiseksi ja asian kiireellisesti valmisteltavaksi.

Valmistelija

Vt. Elinvoimajohtaja Kunnallistekniikan päällikkö Eero Saarijärvi
Hallintojohtaja Marjo Säärelä, 040 568 2130

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Solatie Dina Kemijärvi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaavasuunnittelua ja niiden valmistelua jatketaan Elinvoimalautakunnan päätösten ja niiden mukaan solmittujen kaavoitussopimusten mukaisesti, EL 14.03.2024 § 31, EL 13.06.2024 § 72 ja EL 11.09.2024 § 100.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuustoaloite katsotaan selvitetyksi ja aloite loppuun käsitellyksi. Lisäksi kaupunginhallitus esittää, että valtuusto toteaa valtuustoaloitteen käsitellyn 3.10.2025 esitetyn valtuustonkokouksen pitämistä koskevan pyynnön mukaisesti.

Päätös

Kari-Antti Virkkula esitti, että mennään elinvoimalautakunnan 11.9.2025 § 99 tekemän esityksen mukaisesti. Juhana Kelloniemi kannatti Virkkulan esitystä. Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että oli tullut kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on tarpeen äänestää. Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan äänestysehdotuksen: kaupunginjohtaja JAA ja Virkkula EI. Äänestyksen tulos: 5 JAA-ääntä (Nivala, Savukoski, Ruokamo, Raimosvuo, Kotilaine) ja 2 EI-ääntä (Kelloniemi, Virkkula). Puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan esityksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

Kaupunginhallitus päätti ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaavasuunnittelua ja niiden valmistelua jatketaan Elinvoimalautakunnan päätösten ja niiden mukaan solmittujen kaavoitussopimusten mukaisesti, EL 14.03.2024 § 31, EL 13.06.2024 § 72 ja EL 11.09.2024 § 100.

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuustoaloite katsotaan selvitetyksi ja aloite loppuun käsitellyksi. Lisäksi kaupunginhallitus esittää, että valtuusto toteaa valtuustoaloitteen käsitellyn 3.10.2025 esitetyn valtuustonkokouksen pitämistä koskevan pyynnön mukaisesti.

Valtuustoaloitteen mukaan Kemijärven kaupungin tulisi keskeyttää tai päättää kaavoitusprosessit mitkä koskevat Kemijärven alueelle rakennettavia pumppuvoimaloita (energiavarastoja).

Kemijärven kaupungin Elinvoimalautakunta on hyväksynyt kolme kaavoitussopimusta, joiden perusteella on kaavoituksen valmistelu ja suunnitteluvastuu luovutettu sopimuksen toisena osapuolena olevalle toimijalle. Suomen Voima Oy Kapustan Punaslampien alue EL 14.03.2024 § 31, Kemijoki Oy Ailangantunturin alue EL 13.06.2024 § 72 ja Suomen Voima Oy Räisälän Vaaralampien alue EL 11.09.2024 § 100. Päätösten mukaan toimijat suunnittelevat ja hakevan hallinnoimilleen maa-alueille joko osayleiskaavaa tai asemakaavaa.

Elinvoimalautakunnan päätösten mukaisesti Kemijärven kaupunki / Elinvoimapalvelut / em. toimijat ovat laatineet ja allekirjoittaneet osapuolia sitovat kaavoitussopimukset. Kaavoitussopimusten mukaisesti osapuolet ovat tietoisia siitä, että käynnistetyt kaavoitustyöt eivät välttämättä johda kaavan hyväksymiseen. Lisäksi sopimusten mukaan Kemijärven kaupunki on oikeutettu laskuttamaan osan kaavoitussopimuksessa sovitusta kaavoituskuluista, vaikka suunnitteilla olevia kaavoja ei hyväksytä Kemijärven kaupunginvaltuustossa.

Kaavoitussuunnittelun ja muun siihen liittyvän valmistelun jälkeen kaavaluonnos siirtyy hyväksymisvaiheeseen / kaavaehdotusvaiheeseen ja lopulta kaava vahvistetaan Kemijärven kaupungin valtuustosta. Vahvistetusta kaavapäätöksestä voi vielä valittaa Hallinto-oikeuteen 30 päivän ajan päätöksen tiedoksisaannista lukien. Valitusprosessi voi myös jatkua tämän jälkeen, mikäli korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valtuustoaloitteeseen liittyen kaavaprosessin keskeyttäminen tai lopettaminen ei ole tässä vaiheessa vaihtoehto, koska on laadittu osapuolia sitova sopimus ja sopimuksen hyväksyminen on vahvistettu ennen sen allekirjoittamista Kemijärven kaupungin Elinvoimalautakunnassa.

Valmistelija — Vt. Elinvoimajohtaja Eero Saarijärvi

Esittelijä — Vt. elinvoimajohtaja, kunnallistekniikan päällikkö Saarijärvi Eero Kemijärvi

Päätösehdotus — Elinvoimalautakunta päättää ja esittää edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle, että kaavasuunnittelua ja niiden valmistelua jatketaan Elinvoimalautakunnan päätösten ja niiden mukaan solmittujen kaavoitussopimusten mukaisesti, EL 14.03.2024 § 31, EL 13.06.2024 § 72 ja EL 11.09.2024 § 100.

Päätös

Sari Leinonen esitti Juha Ylitalon kannattamana, että elinvoimalautakunta päättää ja edelleen esittää kaupunginhallitukselle ja valtuustolle, että kaavasuunnittelu ja niiden valmistelu keskeytetään. Perusteena on Kemijärven kaupungin teettämä mielipidekysely, jonka mukaan noin 81%:lla kyselyyn vastanneista oli kielteinen mielikuva Pohjolan voima Oyj:n Askanaavan pumppuvoimalasta. Ja ylipäätään 83%:lla vastanneista oli kielteinen kanta pumppuvoimaloihin. Lisäksi Perusteena on 2.9.2025 kaupungin valtuustossa jätetty valtuustoaloite, jonka aiheena oli pumppuvoimalaitoksia ja vastaavia vesivarastoja koskeva periaatepäätös,

jonka mukaan Kemijärvi ei hyväksy niiden rakentamista. Valtuustoaloitteen allekirjoitti 15 valtuutettua.

Kokoustauko klo 19.40-19.45

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa oli tehty vt. elinvoimajohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, asia on ratkaistava äänestyksellä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat vt. elinvoimajohtajan esitystä vastaavat JAA ja ne, jotka ovat Sari Leinosen esityksen kannalla vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä annettiin JAA-ääntä 2 (Jukka Kortelainen, Suvi Nampajärvi), EI-ääntä 3 (Sari Leinonen, Kati Pelkonen, Vesa Ahola), TYHJÄÄ 1 (Juha Ylitalo). Puheenjohtaja totesi Sari Leinosen esityksen tulleen elinvoimalautakunnan päätökseksi.

Jukka Kortelainen jätti eriävän mielipiteen.

Suvi Nampajärvi jätti eriävän mielipiteen seuraavin perusteluin: En hyväksy kaupungin tekemien sitovien sopimusten irtisanomista. Päätös kaavan hyväksymisetä tehdään myöhemmin valtuustossa asiallisen sopimuksen mukaisen valmistelun jälkeen.

Heikki Nivala poistui kokoustauon aikana klo 19.45